

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา
หลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 2 ปี เกี่ยวกับการศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาในสาขา
วิชาศิลปศึกษา ของนักศึกษาวิชาเอกศิลปศึกษา หลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 2 ปี ในสถาบัน
อุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในด้านต่อไปนี้ คือ สาเหตุที่เลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชา
ศิลปศึกษา การเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษา และแนวโน้มในการประกอบอาชีพ และ
การศึกษาต่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaires) ทำการเก็บข้อมูลจากประชากร ซึ่งเป็นนักศึกษา
สาขาศิลปศึกษา ที่กำลังเรียนเป็นปีสุดท้ายในหลักสูตร ประจำปีการศึกษา 2532 นำข้อมูลที่ได้อมา
วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ มีชัณมิเลขคณิต (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(standard deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)

ขั้นตอนในการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้เริ่มตั้งแต่สำรวจเอกสารงานวิจัยที่ผ่านมาในเรื่อง
ที่อยู่ในความสนใจ แล้วกำหนดหัวข้อที่จะทำการวิจัย ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วางแผนการ
ดำเนินงาน ค้นคว้าวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง สร้างเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และ
เขียนรายงานการวิจัย

การศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา บทความ และวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศึกษา การเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สภาพแวดล้อม ทางวิชาการ เพื่อประกอบในการหาข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่กำลังเรียนเป็นปีสุดท้ายของหลักสูตร ประจำปีการศึกษา 2532 ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรจริงทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร มีจำนวนทั้งสิ้น 112 คน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้ -

1. นักศึกษาที่เรียนหลักสูตร 2 ปี จำนวน 70 คน ได้แก่

นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สังกัดภาควิชาศิลปะและ วัฒนธรรม ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 17 คน

นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม สังกัดภาควิชาศิลปะและ วัฒนธรรม ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 19 คน

นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน สังกัดภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ร่วมกับ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 12 คน

นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น สังกัดภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 22 คน

2. นักศึกษาที่เรียนหลักสูตร 4 ปี จำนวน 42 คน ได้แก่

นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สังกัดภาควิชาศิลปะและ วัฒนธรรม ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 7 คน

นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาวิชา ศิลปศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากข้อมูลที่ได้ศึกษา และเก็บรวบรวมมา

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจแก้ไขเพิ่มเติมโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในความถูกต้องชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ถ้อยคำและคำถาม เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นนักวิชาการศิลปศึกษา ช่วยพิจารณาตรวจแก้ไขความตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

1. ศาสตราจารย์ วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ ผู้ก่อตั้งภาควิชาศิลปศึกษา และอดีต หัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. รองศาสตราจารย์ อธิธิพร ธงอินเนตร รองศาสตราจารย์ประจำภาค วิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. อาจารย์ ผดุง พรหมมูล อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ คณะวิชามนุษย- ศาสตร์ สังคมศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สอนดุสิต

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับ ประชากรอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษาจริง จำนวน 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถามสำหรับการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง โดยวิธีวัดความเที่ยง ใช้สูตรสัมประสิทธิ์ α (α coefficient) ของครอนบาช (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

- s_e^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด
 n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม
 (ประคอง กรรณสุต, 2528)

ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถามชุดนี้ เท่ากับ 0.97 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความที่เข้าใจยาก ใช้ภาษาไม่ชัดเจน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากรจริง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจคำตอบ (check list) จำนวน 11 ข้อ มุ่งสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 มี 2 ส่วน คือ

1. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ
จำนวน 86 ข้อ มุ่งสำรวจความคิดเห็นในด้านต่อไปนี้

1.1 สาเหตุที่เลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษา

จำนวน 22 ข้อ

1.2 การเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษา จำนวน 33 ข้อ

1.3 แนวโน้มในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ

จำนวน 31 ข้อ

2. แบบจัดลำดับความสำคัญของข้อความ 5 ลำดับ มุ่งสำรวจความคิดเห็น ที่มีต่อแนวโน้มในการศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด (open-ended questionnaire) ถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไปที่มีต่อการเรียนในหลักสูตรศิลปศึกษา จำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 57 ชุด และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 55 ชุด โดยเจ้าหน้าที่ส่งถึงประชากร พร้อมทั้งได้พิมพ์ที่อยู่ของผู้วิจัย และติดแสตมป์ไว้ด้านหลังซองของแบบสอบถาม เพื่อให้ประชากรที่ตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยด้วยตนเองทางไปรษณีย์เช่นกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้แจกแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตนเองจากผู้ตอบที่สามารถติดต่อได้ด้วยตนเองอีก ในการตอบครั้งที่หนึ่ง ให้เวลาในการตอบ 20 วัน เมื่อเลยกำหนดไปแล้ว 5 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ 32 ชุด ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามพร้อมกับจดหมายขอความร่วมมือไปอีกโดยให้เวลาตอบ 15 วัน เมื่อถึงกำหนด ได้รับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์จำนวนทั้งสิ้น 41 ชุด และแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมด้วยตนเองอีก 71 ชุด รวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 112 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

2. ตอนที่ 2 นำมาตรวจให้คะแนนความคิดเห็นแต่ละรายการ โดยให้คำตอบตามอัตราการประมาณค่า ซึ่งมีสเกล 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ มาตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อให้ความหมายค่าตัวเลข ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	1	คะแนน

แยกแต่ละข้อออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่เรียนหลักสูตร 4 ปี กับกลุ่มที่เรียนหลักสูตร 2 ปี แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

นำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยถือเกณฑ์ ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายความว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 - 4.49	หมายความว่า	เห็นด้วย
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ไม่แน่ใจ
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่ามัธยเลขคณิต (arithmetic mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

- \bar{X} = ค่ามัธยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
- $\sum fx$ = ผลรวมของความถี่คูณกับคะแนนทั้งหมด
- n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม
- (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2530)

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \frac{(\sum fx)^2}{N}}$$

S.D = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนกลุ่มประชากร

$\sum fx$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fx^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสองกับความถี่

เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษาของนักศึกษาวิชาเอก
ศิลปศึกษาที่เรียนหลักสูตร 4 ปี กับนักศึกษาที่เรียนหลักสูตร 2 ปี โดยการทดสอบค่าที (t-test)
โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \sim t_v$$

$$\text{เมื่อ } v = \frac{(S_1^2 / n_1 + S_2^2 / n_2)^2}{\frac{(S_1^2 / n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2 / n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

t = ค่าที่ใช้พิจารณา

n_1 และ n_2 = จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

\bar{x}_1 และ \bar{x}_2 = ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2 และ S_2^2 = ความแปรปรวนของประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
ตามลำดับ

v = ชั้นความเป็นอิสระ (degree of freedom)

(บุญเรียง ขจรศิลป์, 2530)

๓. ตอนที่ ๓ แบบปลายเปิด นำมาสรุปในรูปความเรียง และนำเสนอพร้อมการ
เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย